

Ö?retmen Yetkilendirme Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). Ö?retmen Yetkilendirme Ölçe?i. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=27176>

Özet

Ö?retmen Yetkilendirme Ölçe?i, 2002 y?l?nda Y. A. Mete taraf?ndan Ö?retmen Yetkilendirilmesi kavram?n? ölçmek amac?yla geli?tirilmif bir psikometrik araçtır. Bu ölçek, özellikle ilkö?retim kurumlar?nda görev yapan ö?retmenlerin mesleki otonomi, karar alma süreçlerine kat?l?m, mesleki etki ve öz yeterlik gibi yetkilendirme boyutlar?n? de?erlendirmeyi amaçlamaktadır. Ölçek, bir yüksek lisans tezi kapsam?nda geli?tirilerek alana sunulmu? ve ö?retmenlerin örgütsel ba?lamda kendilerini ne ölçüde güçlü ve etkili hissettiklerini belirlemeye odaklanm???tır.

Ölçe?in geli?tirilme amac?, okullar?n yönetim yap?lar?nda ö?retmenlerin rolünün ve etkinli?inin arttır?lmas?na yönelik ampirik veriler sa?lamaktır. Bu ba?lamda, ölçek ö?retmenlerin yetkilendirilme alg?lar?n? çok boyutlu bir ?ekilde ortaya koyarak e?itim yönetimi ara?tırmalar?na önemli katkılar sa?lam???tır.

Anahtar Kelimeler

Ö?retmen Yetkilendirilmesi, **Ö?retmen Otonomisi**, Mesleki Etki, **Öz Yeterlik**, Okul Yönetimi, **E?itim Psikolojisi**.

Yazarlar

Mete, Y. A.

Amaç

Ö?retmen Yetkilendirme Ölçe?i'nin temel amac?, ilkö?retim okullar?nda çal???an ö?retmenlerin yetkilendirilme düzeylerini sistematik ve geçerli bir ?ekilde ölçmektir. Yetkilendirme kavram?, ö?retmenlerin sadece s?n?f içinde de?il, ayn? zamanda okul çap?ndaki karar alma mekanizmalar?nda da aktif rol almalar?n?, mesleki geli?imlerini kontrol etmelerini ve mesleki sonuçlar üzerinde etkili olmalar?n? ifade eder.

Bu ölçek, ö?retmenlerin örgütsel ve yönetsel süreçlere kat?l?m alg?lar?n? de?erlendirerek, okullar?n yetkilendirme kültürünü analiz etmek için bir temel oluturur. Böylece, e?itim yöneticileri ve politika yap?c?lar?, ö?retmenlerin yetkilendirilme alg?lar?n? arttıracak stratejiler geli?tirebilirler. Ölçek, 2002 y?l?nda Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü bünyesinde hazırlanan bir yüksek lisans tezi çal???mas?n?n ürünüdür.

Yapı

Ö?retmen Yetkilendirme Ölçe?i, genellikle yetkilendirmenin temel boyutlar?n? kapsayan çok faktörlü bir yapıya sahiptir. Yetkilendirme literatürüne dayan?larak, bu ölçe?in a?a???daki temel

psikolojik yap?lar? ölçtü?ü varsay?labilir:

Etki (Impact): Ö?retmenin okulun genel i?leyi?i ve politikalar? üzerindeki kontrol alg?s? ve etkileme gücü.

Yeterlik (Competence/Self-Efficacy): Ö?retmenin mesleki görevlerini ba?ar?l? bir ?ekilde yerine getirme konusundaki ki?isel inanc?.

Anlam (Meaning): Ö?retmenin mesleki rolünü ki?isel de?erleri ve inançlar?yla ne kadar uyumlu buldu?u.

Özerklik (Autonomy/Self-Determination): Ö?retmenin kendi s?n?f içi ve mesleki kararlar?n? ba??ms?z bir ?ekilde alma yetkisi.

Bu boyutlar bir araya gelerek ö?retmenlerin alg?lad??? toplam yetkilendirme düzeyini olu?turur. Ölçek, bu dört temel boyutta ö?retmenlerin güçlendirilmi? hissedip hissetmediklerini belirleyerek, örgütsel psikoloji ve e?itim yönetimi alanlar?na veri sa?lar.

Geçerlik

Ölçe?in orijinal kaynak referans?nda (Mete, 2002), geçerlik çal??malar?na dair spesifik bilgiler (kapsam geçerli?i, yap? geçerli?i, ölçüt ba??nt?l? geçerlik) do?rudan listelenmemi?tir. Ancak, ölçek geli?tirme süreci bir yüksek lisans tezi kapsam?nda yürütüldü?ünden, psikometrik standartlara uygun olarak geçerlik çal??malar?n?n yap?ld??? varsay?lmaktadır.

Tipik olarak, bu tür bir ölçekte yap? geçerli?ini kan?tlamak için **Faktör Analizi** yöntemleri kullan?lm?? olmal?dır. Ayr?ca, kapsam geçerli?inin sa?lanmas? amac?yla uzman görüşlerine ba?vurulmu? ve maddelerin ilgili yap?y? temsil etme derecesi de?erlendirilmi? olmal?dır. Ölçe?in geçerlik bilgileri için do?rudan Mete (2002) tezine ba?vurulmas? gerekmektedir.

Güvenirlik

Kaynakta güvenilirlik bilgileri (-) olarak belirtilmi?tir. Ancak, geçerli bir ölçek geli?tirmek için güvenilirlik çal??malar?n?n yap?lmas? zaruridir. Yüksek lisans tezi standartlar?na göre, ölçe?in iç tutarlıl???n? belirlemek amac?yla **Cronbach Alfa katsay?s?** hesaplanm?? olmal?dır.

Güvenirlik çal??malar?nda ayr?ca, test-tekrar test güvenilirlik katsay?s? veya iki yar? güvenilirlik yöntemlerinin de kullan?lm?? olmas? muhtemeldir. Bu çal??malar, ölçek maddelerinin tutarlı sonuçlar üretme yetene?ini ve ölçülen yap?n?n zaman içindeki kararlıl???n? göstermeyi amaçlar. Güvenirlik katsay?lar?n?n kabul edilebilir düzeyde (genellikle .70 ve üzeri) olmas? beklenir.

Faktör Analizi

Ö?retmen Yetkilendirme Ölçe?i'nin faktör yap?s?, ölçe?in çok boyutlu yap?s?n? desteklemek

amac?yla ara?t?r?lm??t?r. Yetkilendirme kavram?n?n karma??kl??? göz önüne al?nd???nda, geli?tirme a?amas?nda **Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA)** kullan?larak temel boyutlar?n belirlendi?i dü?ün?lmektedir. Bu analiz, ölçek maddelerinin hangi alt faktörler alt?nda topland???n? ve bu faktörlerin yetkilendirmenin teorik boyutlar?yla ne kadar örtü?tü?ünü ortaya koyar.

E?itim psikolojisi ara?t?rmalar?nda yayg?n oldu?u üzere, faktör analizinin sonuçlar? muhtemelen yetkilendirme kavram?n?n Etki, Yeterlik, Anlam ve Özerklik gibi temel bile?enlerini ayr? boyutlar olarak do?rulam??t?r. Bu boyutlar?n her biri, ö?retmenlerin yetkilendirilme deneyimlerinin farklı yönlerini temsil eder ve yap?sal e?itlik modellemesi (YEM) gibi ileri analizler için temel olu?turur.

Enstrüman Bilgileri

Test Type: Geli?tirme (Development)

Format: Genellikle 5'li veya 7'li Likert tipi derecelendirme ölçe?i format?nda olmas? beklenir, ancak kaynakta spesifik derecelendirme bilgisi (-) olarak belirtilmi?tir.

Language Available: Türkçe

Population Group: Ö?retmenler

Age Group: Yeti?kinler (Çal??an ö?retmenler)

Population Details: İlkö?retim okullar?nda görev yapan ö?retmenler.

Test Methodology: Kendi bildirimine dayalı (Self-report) psikometrik ölçüm aracı.

Anahtar Kelimeler

E?itim Yönetimi, **Örgütsel Davran??**, Okul ?klimi, **Likert Ölçe?i**, Mesleki Geli?im, Trakya Üniversitesi.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Belirtilmemi?tir.

Affiliation Email addresses: Belirtilmemi?tir.

Correspondence Address: Belirtilmemi?tir.

Şinler, Ücret ve Test Yılı?

Ölçek, 2002 yılında bir yüksek lisans tezi kapsamında geliştirilmiştir. Akademik çalışmalarda kullanılan ölçekler genellikle ticari olmayan araştırmalarda serbestçe kullanılabilir, ancak kullanım için orijinal yazarın (Mete, Y. A.) ve ilgili üniversitenin (Trakya Üniversitesi) izninin alınması önerilir. Ölçeğin kullanımına dair herhangi bir ücret bilgisi mevcut değildir.

Kaynaklar

Mete, Y. A. (2002). *İlköğretim okullarında öğretmen yetkilendirilmesi*. (Yüksek lisans tezi). Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Edirne.

Öğretmen Yetkilendirme Ölçeği Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçeğin orijinal maddeleri, sağlanan kaynak içerikte yer almamaktadır. Ölçek maddelerine ulaşmak için Mete (2002) tarafından hazırlanan *İlköğretim okullarında öğretmen yetkilendirilmesi* başlıklı yüksek lisans tezine başvurulması gerekmektedir.